KULLEN Torp Södra Mobo

Kullen uppfördes 1865 av Johannes Djurberg från Djurabygget. Det uppskattades till 1/32 förmedlat mantal. Det var de minsta torpen i socknen. Från 1885 brukades jorden till gården. Torpet låg 150 m öster om vägskälet vid sågen i Dala. Åkrarna kring det senare torpet kallades redan 1765 Kulla-trädan. Långt före 1900 var husen rivna. Det var ett litet ställe, där Johannes hade en ko eller en get

Johannes Andersson Djurberg, född 7/10 1828 i Stockaryds sn och död 4/2 1885 på Kullen. Gift 3/12 1864 med
Karolina Andersdotter, född 24/5 1840 på Eliasbygget och död 12/5 1903 i Haborarps skola

Anders Gustav,	född 27/8	1865	på Kullen
Anna Lisa	13/10	1873	"
Maria Kristina	8/4	1877	"
Jenny Helga Elvira	13/9	1882	"

Djurberg kom 1865 från Djurabygget. Änkan flyttade till Haborarps skola och blev städerska där
Att Djurberg tog upp ett torp på detta ställe kan kanske bero på att hans broder Peter Magnus var gift med en dotter till dragonen Nils Svensk i Morydet
Sonen flyttade 1885 till Hagshults sn
Dottern Anna Lisa flyttade 1891 till Amerika
Djurberg var snickare och hjälpte till för 25 öre om dan och en kaka bröd. När han hade ko, tog han en byr hö här och var i ängaladorna, men det var aldrig någon som sade något om det.
När han hjälpte till med slåtter i Dala, brynte han på kvällen, innan han gick hem. Och så slog han "ett bryne" hemma, och nästa dag började han med att bryna i Dala igen
På hösten, när de skördade neråt Ohs, hade Djurberg alltid en säck med sig, när han var ute och gick. Så tog han en nek av krakarna och dundrade den med en käpp i säcken och hängde tillbaka neken på kraken
Djurberg dog, långt innan han var utgammal, och det finns de som hört, att han drack ihjäl sig av mjölk från Mejeriet i Mobo, när han var där på dagsverke. Egentligen är det väl inget som motsäger denna muntliga tradition, så utfattig som han av alla säges ha varit.
Kullen beboddes endast av Djurberg och hans familj

Information av Doris Fransson, Björkelund, vid torpvandringen 20180506.

Kullen under Moboda

Torpet var beläget sydost om nuvarande vägskäl Ohsvägen/Loftåsvägen.

Torpet uppfördes 1865 av Johannes Andersson Djurberg född 1828 i Stockaryds socken

gift med Karolina Andersdotter f 1840-05-24 född på Eliastorpet i Nydala socken.

Barn: Anders Gustav född 1865-08-27

Anna Lisa född 1873-10-13

Maria Kristina född 1877-04-08

Jenny Hega Elvira född 1882-09-13

Johannes Andersson var född i Stockaryds socken och följde med föräldrarna till Djuraberget, Eriksberg i Långö, Nydala socken. 1851 arbetade han som dräng i Gåeryd. Där träffade han en piga som hette Inga Stina Andersdotter. 1852 födde Inga Stina en son, som kallades trolovningsbarn, eftersom Johannes och Inga Stina var trolovade. Men de bodde inte tillsammans. Johannes hade istället flyttat till Ljunga församling och Inga Stina var piga på Rumleborg när hon födde sonen. Men 1856 var hon skriven med sin son på socknen (bostadslös). 1857 flyttade Inga Stina till Rosenlund i Jönköping där hon arbetade som piga.

1860 bröt Johannes och Inga Stina trolovningen, enligt kyrkoböckerna. Johannes hade då flyttat hem till torpet Erikslund och gifte sig med Karolina Andersdotter från Eliasbygget, Walkö. Karolina var 12 år yngre än Johannes. De byggde en torpstuga under Moboda och kallade den Kullen.

Familjen hade det mycket fattigt och det berättas att Johannes knackade av agnarna från grannarnas kärvar i en säck och hängde sedan tillbaka kärven igen. På så sätt kunde han få lite mjöl till hushållet.

Johannes dog 1885, då han var 56 år gammal. Enligt muntlig berättelse ska han ha druckit ihjäl sig på mjölk när han utförde dagsverke på Moboda Mejeri.

När Johannes dog började äldste sonen arbeta som dräng i Gräshult. Han emigrerade till Amerika 1888. Änkan och de tre kvarvarande döttrarna, mellan 12 och 3 år gamla, flyttade till ett annat torp, Odenslund, lite längre norrut på gamla Värnamovägen. 1887 flyttade Karolina Andersdotter tillsammans med döttrarna till lägenheten i skolhuset i Haboarp där hon blev städerska. Dottern Anna Lisa emigrerade till Nordamerika 1891, och dottern Jenny Helga Elvira emigrerade också dit 10 år senare, dvs 1901. Dottern Maria Krisitina arbetade som piga i skolhuset, Nydala, från 1894 och sedan på Grimsjödal. 1896 flyttade hon till Reftele och blev piga på Stora Segerstad. Hon var det enda kvarvarande barnet i Sverige. Alla syskonen hade utvandrat till Amerika.

Karolina Andersdotter dog 1903 hos sin dotter Maria Kristina, som då bodde som gift i Reftele. Karolina Andersdotter begravdes i Nydala.

Torpet Kullen revs efter familjens avflyttning från torpet men fortfarande kallas betesvallen för Kulla-trädan, som numera är betesmark för jordbruksfastigheten i Dala.

Betesvallen vid Kullaträdan tillhörde torpet Kullen under Moboda. Bilden tagen vid torpinventeringen 2018. Foto: Doris Fransson

/Sammanställt ur Henry Renshults böcker Folk & Fornt samt kyrkoböcker

av Doris Fransson